

Yavuz HATUNOĐLU¹

Aşkım HATUNOĐLU²

Mehmet Ali AVCI³

**EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMINDA MATERYAL KULLANIMININ
ÖĞRENME SÜRECİNE ETKİSİNİN EĞİTSEL VE PSİKOLOJİK
BOYUTU
(MARDİN İLİ UYGULAMA ÖRNEĞİ)**

Özet

Bu araştırmanın amacı; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve resmi okullarda uygulanmakta olan öğretim programlarında verimi arttırmaktır. Bu gün eğitim ortamında uygulanan öğretim programlarında klasik eğitim anlayışından gittikçe uzaklaşılmakla birlikte eğitim sürecinde büyük değişimler meydana gelmiştir. Günümüzde uygulanan öğrenci merkezli eğitim sisteminde teknoloji ve materyal kullanma eğitim öğretim süreci içerisinde öğretimin vazgeçilmezleri arasında yerini almıştır.

Araştırmamız Mardin İli Kızıltepe İlçesi şenyurt Çok Programlı Lisesi'nde bulunan 62 erkek ve 38 kız olmak üzere toplam 100 öğrenci örnekleme alınarak öğrenme sürecinde materyal kullanımının öğrenciler üzerindeki etkileri incelenmiştir. Çalışmada araştırmacılar tarafından geliştirilen 15 soruluk bir anket kullanılmıştır. Likert ölçek tipinde hazırlanan bu ankete öğrencilerin verdiği yanıtlar analiz edilmiştir. Öğrencilerin materyal kullanılarak yapılan öğrenim sürecini eğitsel, algısal ve psikolojik boyutta nasıl değerlendirdikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

¹ Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Sosyoloji Bölümü, yhatunoglu@gmail.com

² Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Psikoloji Bölümü, askimhatunoglu@hotmail.com

³ Milli Eğitim Bakanlığı şenyurt Çok Programlı Lisesi, Görşel Sanatlar Öğretmeni rojhatavcı047@hotmail.com

Anahtar kelimeler: Eğitim Öğretim Ortamları, Öğrenci Merkezlilik, Materyal Kullanımı, Renkli Materyaller.

**EDUCATION IN THE STUDY OF THE INFLUENCE OF USING THE
LEARNING PROCESS EDUCATIONAL AND PSYCHOLOGICAL
DIMENSION
(MARDİN CITY OF APPLICATION EXAMPLE)**

Abstract

The purpose of this study, attached to the Ministry of Education are being implemented in private and public school education programs to increase efficiency. These days, when applied in an educational environment increasingly moving away from the understanding of classical education in the curriculum, although major changes have occurred in the educational process. Nowadays the use of student-centered education system and material technology in the education process of the hallmarks of teaching has taken place.

Our research in Mardin Province Senyurt Multi-Program High School is located in a total of 100 students, including 62 boys and 38 girls taking samples of the material used in the learning process has been studied for its effects on students. 15 In this study, a questionnaire developed by the researchers was used. Likert-type scale, students' responses to this survey prepared were analyzed. The learning process of students using educational material, perceptual and psychological dimensions were studied to determine how they evaluate.

Key words: Educational Learning Environments, Student centeredness, Material Usage, Color Materials.

1. Giriş

Bu araştırmanın amacı; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve resmi okullarda uygulanmakta olan öğretim programında klasik eğitim anlayışından uzaklaşmakla birlikte eğitim sürecinde büyük değişimler meydana gelmiştir. Günümüzde teknoloji ve materyal kullanma eğitim öğretim süreci içerisinde öğretimin vazgeçilmezleri arasında yerini almıştır. Eğitimde istenilen sonuca kolay ulaşılması, süreç içerisinde eleştirisel düşünmenin var olması, ürünlerinin paylaşılması ve gelişmesi ağırlıklı olarak görsel uyarılara bağlı olmuştur. Görseller bir düşünceyi, bir görüşü gösterge yoluyla başkasına aktarmanın en kolay yoludur. Görsellik algılama süreci ile anlam kazanır. Buna paralel olarak da bireyin genel eğilimi nesne ve kişileri algılamaya yöneliktir.

Eğitim öğretim ortamlarında görsellerin doğru şekilde seçilmesi, dizayn edilmesi ve doğru zamanda işe koşulması istendik sonuca ulaşmada önem kazanmaktadır. Bu görsellerin doğru şekilde algılanma süreci ve yorumlanması eğitim deneyim ve sosyalleşme ile mümkündür. Bir nesnenin algılanmasında belirli özellikler vardır. Bunlar;

Değişmezlik (Zihnimiz bir nesne ya da şekli değişik durumlarda olsa bile hep aynı şekilde algılar).

Örgütlülük (Duyu organlarımızı etkileyen uyarıcılar tek tek değil anlamlı ilişkiler bütünü içinde algılanır).

Şekil zemin algısı (Nesneler üzerinde ya da içinde buldukları ortamdaki ayrı algılanır). Algılanan nesne şekil, nesnenin üzerinde ya da içinde bulunduğu ortam ise zemin olarak algılanır.

Gruplama (Uyarıcılar insan zihninde anlamlı bütünler oluşturacak şekilde gruplanır).

Yakınlık (Zaman mekân olarak birbirine yakın uyarıcılar anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde bir araya getirilir).

Benzerlik (Birbirine benzer uyarıcılar algılayan tarafından bir araya getirilerek gruplanır).

Süreklilik (Birbirinin devamıymış gibi görünen uyarıcılar bir araya getirilerek gruplanır).

Derinlik algısı (Derinlik boyutunda algılama sürecinde ışığın geliş açısına bağlı olarak ortaya çıkan gölgeler nesnenin görünüş niteliklerini farklı algılamada etkilidir).

Görsel algılama denildiğinde akla öncelikle fotoğraf gelmektedir. Fotoğraf görsel bir kod kullanılarak kendi iletisini oluşturur. Aslında görsellik insanlar için en kolay ve en pratik algı şeklidir. İletişimde de görsel boyut çok önemlidir, çünkü görsellik dikkat çekicidir, okunması kolaydır ve akılda daha kolay yer edinir ve etkisi daha uzun sürer. Buna karşılık yazılı metni okumak zordur. Hem özel sessiz bir ortam ister hem de ekstra bir zamana ihtiyaç vardır.

Görsel mesajlarda ise iki ana işlem vardır. Bunlar; mesajları oluşturma ve yorumlamadır. Görsel bir imajın mesajla aktarımında en önemli rol mesaja somut anlamların yüklemesidir. Görsellerden anlam çıkarma ve onları doğru bir şekilde yorumlamak anlamına gelen görsel okuryazarlık, görsel mesajların yorumlamasında çok önemlidir. Bunun yanında görsel mesajın iletiminde alıcının deneyimleri ve mesajın verilmiş biçimi de önemlidir. Önemli olan verilecek mesajda şekil ve zeminin birbirleri arasındaki zıtlığı kullanılarak belirgin hale getirilmesidir.

Eğitim öğretim ortamında olumlu sonuçlara ulaşmak, istendik sonuçları elde etmek için eğitimcilerin kendi çalışma alanlarıyla teknolojiyi birleştirmelerine ihtiyaç vardır (Akkoyunlu, 2002, s. 165). Yapılan birçok araştırmada öğretim materyallerinin eğitimin niteliğini artırmada önemli bir paya sahip olduğu vurgulanmıştır (Gökdaş, 1998, s. 63). Etkin olarak hazırlanan bazı öğretim materyalleri öğretim ortamında öğretmenin gösterdiği tüm etkinlikleri, dikkat çekme, bilgi sunma, ipucu, katılım, alıştırmaya, tekrar, dönüt düzeltme ve değerlendirme gibi tamamlamaktadır (Şahin ve Yıldırım, 1999, s. 36). Bu materyaller konu anlatımında öğretmenin yerini almasa bile etkin bir kılavuzluk yaparak sürece önemli katkılarda bulunur (Demirel, 2002, s. 54). Yapılan tüm araştırmalar sonucunda, öğrenme sürecinde öğretim teknolojilerini kullanmanın konunun etkili sunulmasına yardımcı olduğu, öğretimi daha zevkli ve anlamlı hale getirdiği belirlenmiştir. Öğrenme aşaması öğrencilerin aynı zamanda fikri olarak konuya katılımını ve uygulamada aktif olarak yer almasını gerektirir.

Bilginin hızla arttığı ve yayıldığı bu yüzyılda, hangi bilgiyi ne zaman ve nasıl öğreteceğiz? Sorusunu ön plana çıkarmıştır (Enginer, 1994, s. 15 Harmanlı, 2000, s. 26). Bununla beraber daha kalıcı ve sağlıklı eğitim yapabilmek adına teknoloji kullanımı devreye girmiş ve adeta bu durum bir zorunluluk haline gelmiştir. Bunun nedenleri arasında öğrenci sayısı sürekli artması, öğretmen öğrenci sayılarındaki oran yetersizliği, bireylere verilen bilgi miktarının hızla artması sonucu içeriğin gün geçtikçe karmaşıklaşması, eğitime olan talebin sürekli artması gibi nedenler sayılabilir (Alkan, 1984, s. 60).

Görsellik boyutu öğrenmede çok önemlidir. Bunun nedeni de öğrendiklerimizin % 83'ünü görsel olarak % 11'ini işitsel olarak öğrenmemiz gerçekliğidir (Çilenti, 1988, s. 25). bu gerçeklikle birlikte bilgi toplumunda insanların sahip olması gereken niteliksel özelliklerde değişmiştir. Bunun en önemli nedeni hızlı değişen bilginin ezberi imkansız hale getirmesidir. Buna paralel olarak insanların, bilgiye nasıl erişileceğini bilen, gerektiğinde bilgileri kullanabilen ve yeni bilgiler üretebilen bireyler olmaları gerekir (Akpınar, 1999, s. 145).

Günümüzde teknolojinin eğitim öğretim ortamında kullanılması zorunlu hale gelmiştir. Teknoloji eğitim süreci ile bir arada yürütülmelidir (Kirscher ve Selinger, 2003, s. 68). Teknoloji eğitimde gelişmeyi sağlamak için önemli bir paya sahiptir. Bu nedenle eğitimcilerin kendi çalışma alanlarıyla teknolojiyi birleştirmeleri gerekir (Akkoyunlu, 2002, s. 166, Şahin ve Yıldırım, 1999, s. 38). Etkin olarak hazırlanan öğretim materyallerinin öğretim ortamında öğretmenin gösterdiği tüm etkinlikleri (dikkat çekme, bilgiyi sunma, ipucu, katılım, alıştırmaya, tekrar, dönüt sağlama ve değerlendirme) gösterebileceğini belirtmektedir. Günümüz eğitim teknolojileri ve görsel materyaller konuyu aktarmada öğretmenin yerini almayacağı açıktır. Demirel öğrenme öğretme ortamında öğretim teknolojilerini kullanmanın konuyu daha zevkli, etkili ve anlamlı hale getireceğini belirtmektedir. Bu noktada üniversitelerin ilgili eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına kazandırılacak teknoloji ve materyallerle ilgili bilgi, tutum ve becerilerin ilerdeki eğitim öğretim hayatlarına büyük katkıları olacaktır (Tutkun, ve Koç, 2002). Araç ve gereçlerin ana kullanım amacı öğretimi desteklemektir.

Görsel materyallerin yararlarını şöyle özetleyebiliriz:

İyi tasarlanmış ve düzenlenmiş görsel materyal öğrenim sürecini zenginleştirir. Öğrenmeye olumlu katkıda bulunur.

Görsel materyaller soyut kavramları somutlaştırır.

Düşüncenin bireylerin beyninde somutlaşmasına, anlaşılmasına, zor anlamlandırılan olgu ve olayların kolaylaştırılmasına yardımcı olur.

Görsel materyaller bilinmeyen bir aracın nasıl görüldüğünün ve diğer nesnelere oranlanmasına yardımcı olur.

Görsel materyaller sözel düşüncelerin kolayca hatırlanması adına aralarında sağlam bir bağ oluşturur.

Görsel materyaller ilgi uyandırarak, duygusal tepkiler yaratarak bireyi motive eder.

Görsel materyaller zamandan tasarruf sağlayarak daha kısa sürede ve etkili öğretimin yapılmasını sağlar.

Görsel materyaller güvenli gözlem olanağı sağlar. Doğrudan gözlenmesi mümkün olmayan olay, olgu ve nesnelerin kolayca ve güvenli olarak gözlemlenmesini sağlar.

Görsel materyaller öğrencilerin farklı bireysel öğrenme durumlarına uygun öğretim yöntemlerine çeşitlilik getirir.

Görsel materyaller tekrar tekrar kullanılabilir. Zaman ve maliyetten tasarruf sağlar.

Görsel materyaller içeriği basitleştirerek anlamayı ve öğrenmeyi kolaylaştırır. Zor anlaşılan ayrıntılar farklı renk, sembol ya da tekniklerle görselleştirilerek anlamlı öğrenmeyi kolay hale getirir.

Görsel materyaller seçilirken öğretim yöntemi öğrencilerin bireysel özellikleri, öğrenme hızları, öğretimin hedefleri, materyalin özelliği ve tasarım özellikleri gibi unsurlar dikkate alınır. Materyaller konuya ve seviyeye birebir uygun seçilmelidir. Eğitim teknolojü Edgar Dale'nin yaşantı konisi adını verdiği sınıflama eğitim yaşantılarını düzenlemede etkili bir modeldir. Bu sistemden yola çıkarak öğrencilerin yaşantı konisi içerisinde basitten karmaşığa, somuttan soyuta, çok sayıda duyu organı ile elde edilen bilgidan az sayıda duyu organı ile elde edilen bilgiye doğru bir süreç izlediği görülmektedir.

Sonuç olarak alt öğrenme gruplarına gidildikçe öğrenme sürecinde içerik basit bir şekilde algılanacak, öğrencilerin kafasında somutlaşabilecek şekilde hazırlanmalı ve bilgiler mümkün olduğunca daha çok duyu organına hitap edecek şekilde verilmelidir.

Dale'nin yaşantı konisinden yola çıkarsak öğretim materyallerin hazırlanmasında üç temel ilke vardır. Bunlar;

1. Öğrenme sürecine mümkün olduğu kadar çok duyu organı katılmalı ve böylece öğrenme kalıcı olmalıdır.
2. En iyi öğrenilen şey bireyin kendi kendine yaparak ve yaşayarak öğrendiği öğrenmelerdir.
3. En iyi öğretim somuttan soyuta, basitten karmaşığa doğru olmalıdır.

Zaman faktörü sabit tutulmak üzere insanlar okuduklarının yalnızca % 10'unu, işittiklerinin % 20'sini, gördüklerinin % 30'unu, hem görüp hem işittiklerinin % 50'sini, söylediklerinin % 70'ini, hem yapıp hem söylediklerinin % 90'nını hatırlar (Çilenti, 1998, s. 32).

Bir öğretim materyali hazırlanırken planlı ve amaçlı hazırlanmalı ve kullanılmalıdır. Materyal önemli ve özet bilgilerle donatılmalıdır. Çünkü burada amaç içeriğin ana temalarını öğrenciye sunmak ve konunun anlaşılması zor yanlarını öğrencinin kafasında somutlaştırmasına yardımcı olmaktır.

Amaca hizmet etmeyen, gereğinden fazla kullanılan görsel işitsel öğe öğrencinin dikkatini dağıtacağı gibi öğrenme güdüsünü de ortadan kaldıracaktır. Burada önemli olan öğrenciyi öğrenme etkinliğine aktif olarak dâhil etmek, derse katılımı desteklemek ve öğrencinin gerçek hayatı ile öğrenme etkinliği arasında bir bağlantı kurabilmektir. Görsel işitsel materyaller öğrencilerin konuyu algılamasına ve öğretim yapılmasına verimli katkı sağladığı sürece kullanımı etkilidir. Bu konuda yapılan

çalışmalar materyal kullanımının eğitim sürecine olan desteğini net bir şekilde vurgulamaktadır.

Uyanık ve Kandır, (2010) 0-6 yaş grubunda erken akademik becerilerle materyal kullanımı ve uyaran zenginliği arasındaki ilintiyi incelemiş ve somut materyal kullanımı, uyaran zenginliğinin süreci olumlu desteklediği sonucu ortaya koymuştur. Demir ve Sezek (2009) yaptıkları çalışmada fen ve teknoloji dersinde Genetik konusunu deney ve kontrol grubuna ayırdıkları sekizinci sınıf öğrencilerine uygulamışlar ve sonuçta grafik materyaller kullanılarak gösterilen genetik dersinin verildiği deney grubu dersin klasik metotla anlatıldığı kontrol grubuna göre daha başarılı bulunmuştur.

Yanpar (2005) sosyal bilgiler dersinde derslerin sonucunda oluşan ünite etkinliklerinden ve materyallerden bir dosya hazırlamış ve bu hazırlığın öğrencilerin öğrenmesine olumlu katkı sunduğu görülmüştür. Şimşek (2002) 256 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen bir çalışmada öğrenme biçimlerinin belirlenmesine çalışmış, bedensel, işitsel ve görsel türde 3 tip öğrenme biçimi ölçmüştür. Buna paralel bir envanter geliştirilerek (BIG 16) 16-25 yaş arası öğrencilerin öğrenme biçimlerini ölçecek tarzda geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Şaşmaz, Ören ve diğerleri (2010) yaptıkları çalışmalarında “analoji ve araştırma temelli öğrenme” yaklaşımını temel alınarak Fen ve Teknoloji Dersi madde ve değişimin öğrenme alanına yönelik katkıları geliştirilen rehberlik materyalinin uygulaması ile birlikte gerçekleştirilmiş ve öğrencilerin uygulamaya ilişkin görüşleri likert araştırma ölçeğine göre sonuçları alınmıştır. Sonuçta öğrenciler materyal kullanımının öğrenmelerini olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir.

Karakaş ve Karaca (2010) yaptıkları çalışmada yabancı dil öğretiminde resmin materyal olarak kullanımının derse ilgi ve başarıyı arttırdığını vurgulamışlardır. Araştırmalardan görüldüğü üzere materyal kullanımı görsel ve işitsel öğrenmeye vurgu yaptığı için öğrenme sürecini ilginç, basit ve kalıcı hale getirdiğinden tercih edilmesi gereken yöntemlerden olduğunu göstermektedir.

1.1. Problem:

Eğitim öğretim faaliyetleri düzenlenirken materyal kullanılarak öğretimin yapılması öğrencilerin akademik başarısına olumlu katkısının psikolojik boyutu var mıdır?

1.2. Varsayımlar:

Araştırmada deneysel işlem sürecinde öğrencilerin kontrol altına alınmayan dış etkenlerden ve uygulamada buldukları ortamdan etkilenmedikleri varsayılmaktadır. Öğrencilerin verecekleri cevapların hatalardan arınık olduğu, sınav sırasında birbirlerine bakmadıkları, deney dışında (ders dışı zamanlarda) deneysel işlemle ilgili görüşüp birbirlerini etkilemedikleri varsayılmaktadır.

1.3. Amaç:

Bu çalışmada amaç milli eğitime bağlı özel ve resmi okullarda yapılan eğitim öğretim faaliyetlerinde materyal kullanılarak öğretiminin öğrencinin akademik başarısına etkisinin eğitsel ve psikolojik boyutunu araştırmaktır. Bu yaklaşımla araştırmanın sonucunu diğer konulara ve diğer derslere yaymaktır.

1.4. Yöntem:

Bu çalışmada öğrencilerin konuları öğrenirken görsel materyaller ve renklerin öğrenme süreçlerine nasıl etkide bulunduğu araştırılmıştır. Anket Likert ölçeği temel alınarak 15 madde üzerinden hazırlanmış, geçerlilik ve güvenilirliği için ilk etapta 20 öğrenciye uygulanmış, alanında uzman öğretim üyesinin görüşleri alınarak son halini almıştır. Ankette likert ölçeğine göre hazırlanmış sorular ve “Kesinlikle Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Katılmıyorum”, “Fikrim Yok” şeklinde dörtlü bir seçenek dizisi sunulmuştur. SPSS 15 programıyla yüzdeler frekansları hesaplanmış ve soruların içeriği ile maddelerin yüzdeler frekansları üzerinden sonuçlar yorumlanmıştır.

1.5. Bulgular:

62 erkek ve 38 kız olmak üzere lise kademesinde öğrenim gören 15-17 yaş grubu toplam 100 öğrenciye uygulanan anket sonuçlarının bulguları aşağıdaki tablo 1 de verilmektedir.

ölçütler	KK		K		Ktlm		Krsz	
	E	K	E	K	E	K	E	K
1	%40,3	%73,7	%37,1	%10,5	%8,1	%5,3	%14,5	%10,5
2	%43,5	%50	%30,6	%18,4	%11,3	%7,9	%14,5	%23,7
3	%45,2	%60,5	%35,5	%31,6	%8,1	%2,6	%11,3	%5,3
4	%38	%71,1	%45,2	%18,4	%11,3	%2,6	%4,8	%7,9
5	%14,5	%13,2	%6,5	%2,6	%24,2	%7,9	%54,8	%76,3
6	%24,2	%23,7	%17,7	%10,5	%6,5	%5,3	%51,6	%60,5
7	%24,2	%44,7	%19,4	%15,8	%9,7	%5,3	%46,8	%34,2
8	%16,1	%23,7	%48,4	%15,8	%24,2	%39,5	%11,3	%21,1
9	%48,4	%68,4	%37,1	%21,1	%9,7	%2,6	%4,8	%7,9
10	%38,7	%63,2	%35,5	%23,7	%14,5	%7,9	%11,3	%5,3
11	%33,9	%60,5	%35,5	%28,9	%12,9	%5,3	%17,7	%5,3
12	%37,1	%42,1	%40,3	%36,8	%9,7	%2,6	%12,9	%18,4
13	%43,5	%39,5	%30,6	%34,2	%12,9	%13,2	%12,9	%13,2
14	%46,8	%50,0	%33,9	%26,3	%11,3	%15,8	%8,1	%7,9
15	%35,5	%39,5	%51,6	%36,8	%3,2	%10,5	%9,7	%13,2

Tablo 1. Likert Anketi sonuçları.

Yüzdelik dilim hesaplamalarında görüldüğü üzere kız ve erkek öğrenciler sunuş yoluyla yapılan öğretime göre materyal kullanılarak yapılan öğretim sürecini kendilerine daha yakın gördükleri anlaşılmaktadır. Renkli materyaller kullanılarak ilgi çekici hale getirilen konuların kız ve erkek öğrenciler tarafından daha kolay öğrenilmekte ve akılda kalmaktadır. 3 ve 4 sorularda kız ve erkek öğrenciler büyük bir çoğunlukla renkli ve ilgi çekici materyal kullanımının konuyu öğrenme ve ilgi düzeyinde yararlı olduğuna katılım göstermişlerdir.

Materyallerdeki renklerde ise genel çoğunlukla sarı renk tercih edilirken, renk çiftlerinde kızlar siyah beyaz renk ikilisini, erkekler ise sarı kırmızı ve mavi renkler kombinasyonu olan ana renkleri tercih ettikleri görülmüştür.

Konular renkli materyallerle gösterildiğinde öğrenciler için daha kalıcı olmakta ve kolay öğrenilmektedir (9, 10, 11 ve 12 sorular). Renklerin insan psikolojisi üzerinde etkisine ise kız ve erkek öğrencilerin büyük bir çoğunlukla katıldıkları tespit edilmiştir.

Psikolojik durumun (Sevinç, keder, hüzn v.) insan psikolojik etkilediğine kız ve erkek öğrencilerin büyük çoğunluğu katılmaktadır (13 ve 14 sorular).

Tüm bunların yanı sıra dersin işleniş yönteminin öğrencinin öğrenme hızı ve psikolojisi üzerine olan etkisini verilen yanıtlarda görmek mümkündür (15 Soru).

Sorular ve cevaplar analiz edildiğinde öğrencilerin renkli ve hareketli materyallerin öğrenme sürecini kolaylaştırdığı konusunda çoğunlukla hemfikir oldukları görülmektedir. Dersin işleniş yöntemi, kullanılan materyaller, materyallerin renk ve özellikleri öğrenen bireyin öğrenme verimliliğini, psikolojisi üzerindeki etkisini verilen yanıtlar üzerinden açıkça görmek mümkündür.

Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırma sonucunda öğrenme süreci içinde konular işlenirken renkli ve hareketli materyal kullanımının süreci olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Bilimsel anlamda yapılmış birçok çalışmada ortaya çıkan bu sonucu desteklemektedir. Klasik öğretim yöntemleri birçok açıdan yerini daha görsel, işitsel birimleri kullanan tekniklere bırakma durumundadır.

İnsan gelişiminin doğası öğrenme sürecinde somuttan soyuta doğrudur, yani insan önce somut ve yakınındaki bilgileri öğrenir yaş ilerledikçe yavaş yavaş soyut öğrenme sürecine geçer. Piaget'in bilişsel gelişim dönemlerine bakılırsa bu geçiş açıkça görülebilir. Genelde 7-11 yaş sürecini kapsayan bu dönemde çocuk mantık yeteneğini somut nesne ve yaşantılar üzerine odaklar ancak sonraki yıllarda soyut düşünceler üzerine odaklanabilmektedir (Yeşilyaprak, 2011). Yetişkin yaşlarda bile görsellik her zaman öğrenmede etkili olmakta ve öğrenmenin kalıcılığını güçlendirmektedir. Çocukluk ve ergenlik dönemlerinde öğrenmenin merak uyandırıcı, etkili ve cazip hale getirilmesinin en kolay yöntemi materyalle öğrenme sürecini desteklemektir. Bu avantajlar göz önüne alınarak materyalli eğitim öğretmenlerin kendi işleyecekleri konulara hâkimiyetleri doğrultusunda yaratıcılıklarıyla desteklenerek eğitim – öğretim sürecinin her kademesinde uygulanmalıdır. Konular soyut ve ayakları havada asılı bir imaj

çizecek şekilde kalmamalıdır. Aksi halde öğrenme süreci işlevini yitirir ve yapılan sadece zaman kaybı olacaktır.

KAYNAKÇA

- AKKOYUNLU, B. (2002), **Educational Technology in Turkey: Past, Present and Future, Educational Media International**, Vol.39, No:2: 165-174
- AKPINAR, Y. (1999), BDE ve Bilgi Toplumunda İnsan Nitelikleri, **BTIE 99 Bildiriler Kitabı**, 145-151
- ALKAN, C. (1998), **Eğitim Teknolojisi**, Anı Yayınları, Ankara
- ÇİLENTİ, K. (1988), **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim**, Ankara
- DEMİR, A. Sezek, F. (2009), **Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi**, XXII (2) 2009, 573-587
- DEMİREL, Ö. (2002), **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı**, Pegem Yayınları, Ankara
- ENGİNER, E. (1994), Öğrenmeyi Öğretmede Disiplin Geliştirme, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, 94, 15-21
- GÖKDAŞ, İ. (1998), Bilgisayar Eğitimi Öğretim Teknolojisi, **VII Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi**, 9-11 Eylül, Konya
- HARMANLI, Z. (2000), **Öğrenme stratejileri (Etkili Öğrenme Eğitimi)**, DEÜ, Buca Eğitim Fakültesi, İzmir
- KARATAŞ, A, KARACA, G. (2010), **Yabancı Dil Öğretiminde Resmin Materyal Olarak Kullanımı ve Önemi**, Yaşadıkça Eğitim Dergisi, sayı.109
- KIRSCHNER ,P, SELİNGER, M. (2003), **The State of Affairs of Teacher Education with Respect to information and Communications Technology, Technology, pedagogy and Education**, Vol.12 no:1 5-17
- ŞAHİN, T, Y. YILDIRIM, S. (1999), **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Anı yayınları, Ankara
- ŞAŞMAZ, F, ÖREN, Ü, ORMANCI, T, BABACAN, T, ÇİÇEK, T, KOPARAN, S. (2010), Analoji ve Alıştırma Temelli Öğrenme Yaklaşımına Dayalı Rehber Materyal Uygulaması ile Buna Yönelik Öğrenci Görüşleri, **Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi**, Cilt:01, Sayı:01, 2010, 33-53
- ŞİMŞEK, N. (2002), **BIG 16 Öğrenme Biçemleri Envanteri**, **Eğitim Bilimleri ve uygulama**, www.ebuline.com.
- TUTKUN, Ö, F, KOÇ, M. (2002), **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme Dersinin Hedeflerine Ulaşma Derecesi**, www.ef.sakarya.edu.tr. Erişim Tarihi: 16.04.2003,

- UYANIK, Ö, KANDIR, A, (2010), **Kurumsal Eğitim Bilim**, 3 (2), 118- 134 ,
www.keg.aku.edu.tr
- YANPAR, T, (2005), Sosyal Bilgiler Dersinde Oluşturmacı Yaklaşımda Öğrencilerin
Etkinlik Dosyalarını Yordayan Değişkenler, **Kastamonu Eğitim Dergisi**,
Cilt:13, No:2, Ekim 2005, 513-526
- YEŞİLYAPRAK, B. (Editör), (2011), **Eğitim Psikolojisi**, Pegem Yayınları, Ankara

EKLER:**EK. 1.****ÖN TEST**

Bu test; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda yapılmakta olan öğretim programlarında verimi arttırmaya yönelik olarak yapılacak bilimsel bir araştırmaya veri toplamak üzere hazırlanmıştır, sorulara vereceğiniz cevaplar başka bir amaç için kullanılmayacaktır.

Aşağıdaki sorularda verilen seçeneklerden size göre doğru olan şıkkı işaretleyiniz.

Teşekkürler

Yaşınız:**Cinsiyetiniz:**

Kız

Erkek

1- Öğretmen derse girdiğinde elinde renkli malzemeler varken ne anlatacağımı merak ediyorum.

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

2- Sunuş yolu ile yapılan öğretime göre materyal ile yapılan öğretimde kendimi daha mutlu hissediyorum

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

3- Renkli materyaller ile yapılan sunumları daha fazla hatırlıyorum.

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

4- Görsel düzenekler ve renkli materyaller konuya daha iyi odaklanmama yardımcı oluyor.

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

5- Size göre en etkili materyal aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Durağan materyaller
- b) Durağan ve renksiz Materyaller
- c) Hareketli Materyaller
- d) Hareketli ve renkli materyaller

6- Aşağıdaki renklerden hangisi daha çok dikkat çekicidir?

- a) Siyah
- b) Beyaz
- c) Gri
- d) Sarı

7- En çok hangi renkleri kullanıyorsunuz.

- a) Siyah-Beyaz
- b) Mavi-Siyah
- c) Gri-Siyah
- d) Sarı-Kırmızı-Mavi

8- Aşağıdaki derslerden hangisinde kendinizi daha iyi ifade ediyorsunuz?

- a) Edebiyat ağırlıklı derslerde
- b) Matematik işlem ağırlıklı derslerde
- c) Görsel sanatlar ağırlıklı derslerde
- d) Fizik deney ağırlıklı derslerde

9- Dersin işlenişinde görsel materyaller konuyu öğrenmemi kolaylaştırıyor.

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

10- Görsel sanatlar dersi ve renkli materyaller bana yaratıcı ve farklı düşünme imkanı sağlıyor.

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

11- Sınavlarda sorulan konulardan en iyi hatırladıklarım renkli ve hareketli materyaller ile öğrendiğim konulardır.

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

12- Çağdaş Sanat Akımlar konusu işlenirken hocamın duvara astığı resim üzerinden konuşması ve örnekler vermesi konuya odaklanmamı sağlıyor.

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

13- Renklerin insana psikolojisini (Sevinç, Keder, Hüzün) etkilediğine inanıyorum.

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

14- Bir derse odaklanırken o günkü psikolojik durumum beni etkiler?

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok

15- Dersin işleniş yöntemi benim öğrenme hızım ve psikolojim üzerinde etkilidir?

- a) Katılıyorum
- b) Kesinlikle Katılıyorum
- c) Katılmıyorum
- d) Fikrim yok